

22140053

DUTCH A: LITERATURE – HIGHER LEVEL – PAPER 1
NÉERLANDAIS A : LITTÉRATURE – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
NEERLANDÉS A: LITERATURA – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Friday 9 May 2014 (morning)

Vendredi 9 mai 2014 (matin)

Viernes 9 de mayo de 2014 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Schrijf een commentaar bij één van de volgende teksten:

1.

Leugens konden een mens ombrengen. Daarom moest je je er met alle kracht aan ontworstelen. Zijn omgeving wilde hem voor gek verklaren. Mensen keken hem aan alsof hij een bom onder zijn mantel droeg. Of zijn zakken had volgestopt met gestolen koopwaar. Laatst nog in een groot warenhuis in Gent werd hij apart genomen door de meest onopvallende man die hij ooit had gezien. Hij moest zijn zakken leegmaken, maar er zat helemaal niets in. Alleen een lippenbalsem die hij straks van plan was af te rekenen. Je nam toch geen winkelkarretje om daar je lippenbalsem in te doen? Hij moest zijn naam en adres achterlaten. De volgende keer zou de politie worden ingeschakeld.

5
10 “Je doet verdacht,” zei Noël laatst. Wat betekende dat “verdacht doen”? Was het soms de fout van August? Noël was de benaming vader onwaardig.

August had zijn moeder altijd tegen Noëls naïviteit moeten beschermen, zelf had ze daar de kracht niet voor. Ze was vanbinnen gedempt, haar gevoel leek ingepakt in een dik pak isolatiewol. August wilde haar gelukkig maken, maar het lukte hem niet. Niet graag leven moet een hel zijn. Het enige wat hij kon doen, was haar niet tot last zijn. Vooral geen vragen stellen, was de instructie van zijn vader.

15 “Mag ik niet eens weten wat haar scheelt?” vroeg August verongelijkt.

August trok zich nog meer terug in zijn eigen wereld, waarin hij zich tenminste wel welkom voelde. Einzelgänger* was het eerste woord Duits dat hij kende, want zo werd hij door zijn moeder genoemd: lief einzelgängertje van me. Er klonk een lichte teleurstelling in haar stem, alsof zij zich door hem alleen gelaten voelde. Maar hoe kun je géén einzelgängertje worden als niemand je binnenlaat.

20 Sinds Pasen leek het erop dat ze zichzelf er bovenop aan het helpen was. Er was iets veranderd. De wederopstanding van Regina. Ze was op eigen kracht uit haar donkere hol gekropen en vertrouwde het daglicht. Ze durfde haar gevoel te tonen; ze huilde soms, maar ze lachte vaker, ook als er geen duidelijke aanleiding toe was. Ze wilde voortaan ’s avonds samen met hem studeren aan de eetkamertafel. Ze leken wel broer en zus. Wilde ze zo veel mogelijk kennis opdoen zodat ze op een dag net als haar zoon de wijde wereld in kon trekken? Waarom keek ze hem zo indringend aan?

Noël moest toegesproken worden. “Wil je de televisie wat zachter zetten? Wij studeren.”

30 “Wij hebben iets te doen in ons leven.” “Noël, hou op met snurken, of ga naar bed.” “Noël, liggen!” “Noël, áf!”

“Broer, kun je een andere toon tegen me aanslaan?”

Nog zoiets.

35 Noël had August altijd broer genoemd, zelfs toen hij nog een baby was. Om vooral niet een vader te hoeven zijn. Regina had hij in het begin zelfs mama genoemd, maar dat had ze hem afgeleerd. Dwars door haar verdoving heen. Eén keer had Noël zijn zoon zusje genoemd, en toen had August hem met de vlakke hand in zijn gezicht geslagen. “Zusje,” herhaalde hij geschokt.

Met zijn verwilderde kapsel, zwart omlijnde ogen, strakke spijkerbroek, wijd openstaand hemdje en leren polsbandjes was August bepaald geen icoon van mannelijkheid. Hoe hij ook
40 zijn best deed, het lukte hem niet er als een jongen uit te zien. Maar August wilde zich sinds de
decembernacht dat hij bij zijn buurman in de auto had uitgehuld nooit meer schamen voor wie
hij was en zich niet meer verontschuldigen, hij wilde alleen nog maar “ik” zijn.

“Ik, ik,” zei Noël. “Die jongen is altijd met zichzelf bezig.”

Regina hield haar mond, ze vond hem mooi zoals hij was. Ze keek naar hem, met een
45 meewarige glimlach. Alsof ze bijna afscheid van hem moest nemen.

Oscar van den Boogaard, *Meer dan een minnaar* (2010)

* Einzelgänger: solist

2.

Changement de décor

Zodra de dag als een dreigbrief
in mijn kamer wordt geschoven
worden de rode zegels van de droom
door snelle messen zonlicht losgebroken

5 huizen slaan traag hun bittere ogen op
en sterren vallen doodsbleek uit hun banen

terwijl de zwijgende schildwachten
nachtdroom en dagdroom haastig
elkaar hun plaatsen afstaan

10 legt het vuurpeleton van de twaalf
nieuwe uren bedaard op mij aan.

Ellen Warmond, *Proeftuin* (1953)
